

Samenvatting Soortenstandaard Grote modderkruiper

Deze samenvatting geeft de belangrijkste punten uit de soortenstandaard, die is opgesteld in het kader van de Flora- en faunawet. Op 1 januari 2017 is de Flora- en faunawet vervangen door de Wet natuurbescherming. De provincies gebruiken voorlopig nog deze soortenstandaards als richtlijn. Op den duur vervangt Bij12 (de uitvoeringsorganisatie van de provincies) deze soortenstandaards door *factsheets*. Regelink Ecologie & Landschap stelt te zijner tijd ook van deze *factsheets* overzichtelijke samenvattingen beschikbaar.

1. Ecologische informatie

De grote modderkruiper is een vis, tot 30 cm lang, met op de flanken een doorlopende streep en tien tastdraden rond de bek. De soort is honkvast en verspreidt zich over slechts korte afstanden. De grote modderkruiper leeft in ondiepe, stilstaande en langzaam stromende wateren zoals sloten, vennen, plassen en meanders in rivieren. De soort is vooral te vinden in geïsoleerde wateren met verlandingsvegetatie. De grote modderkruiper komt in een groot deel van Nederland voor, maar ontbreekt op de hogere zandgronden en langs de kust. De soort is sinds 1950 waarschijnlijk sterk in aantal achteruitgegaan.

2. Bescherming

Grote modderkruipers mogen niet worden gedood of verontrust en hun voortplantingswateren zijn beschermd. In bepaalde gevallen kan gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Als te verwachten is dat bij een ingreep verstoring van grote modderkruipers of hun leefgebied zal plaatsvinden, moet een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Deze wordt verleend als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan en de ingreep een wettelijk erkend belang dient. Vooraf moet meestal onderzoek naar de situatie ter plekke plaatsvinden.

3. Onderzoek

Aanwezigheid van de grote modderkruiper kan door een vissendeskundige worden vastgesteld met behulp van een schepnet (maaswijdte 3 mm, netgrootte 70 x 40 cm), met (bij voorkeur) elektrovisserij, of met fuiken. Dit onderzoek kan het beste in de periode maart – juni plaatsvinden. De verschillende functies die een gebied voor de soort kan vervullen moeten worden vastgesteld of op

grond van *expert judgement* worden ingeschat. Het gebruik van eerder verzamelde gegevens kan zinvol zijn.

4. Beschermingsmaatregelen per activiteit

Ingrepen die nadelig kunnen zijn voor de grote modderkruiper, zijn onder andere:

- schonen en baggeren van watergangen,
- verlagen of verhogen van het waterpeil, dempen of tijdelijk droogleggen van watergangen,
- aanleg van een duiker, gemaal of waterkrachtcentrale,
- verandering van waterkwaliteit,
- 'Ruimte voor Rivier' projecten.

Nadelige gevolgen zijn voor een groot deel te voorkomen door tussen augustus en april te werken en buiten vorstperioden. In welke periode het beste gewerkt kan worden, hangt af van de ingreep.

Als machines nodig zijn, moeten die zo gekozen worden dat daarmee zo min mogelijk slachtoffers worden gemaakt. Door diepere delen te maken en/of nieuwe watergangen te graven, kunnen dieren een veilig heenkomen vinden.

Het dempen van watergangen moet in compartimenten gebeuren, bij brede watergangen eerst in het midden. Na verlaging van de waterstand worden zoveel mogelijk grote modderkruipers afgevangen en op geschikte plaatsen in de omgeving teruggezet.

Mitigerende maatregelen betreffen onder andere het ontzien van delen met veel grote modderkruipers, het realiseren van natuurvriendelijke oevers (op het droge uit te voeren) en het aanleggen van een passeerbare plaats bij een barrière.

Bij grote projecten moet gefaseerd gewerkt worden, waarbij minimaal 25% van de watergangen geschikt blijft als leefgebied. Ook is daarbij het opstellen van een ecologisch werkprotocol en begeleiding door een deskundige noodzakelijk. Nagegaan moet worden of getroffen maatregelen effectief zijn.